

ΒΑΡΑΘΡΟ — ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ ἢ «ΤΡΥΠΑ ΤΟΥ ΑΡΑΠΗ»
ΑΡΑΠΟΛΑΚΚΑΣ ΠΥΛΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Ἄπο

τοὺς Γ. Μοσχονᾶ — Α. Πετροχειίλου*

Θέση : Βρίσκεται στὴ τοποθεσία «Τρύπα» σὲ ἀπόσταση 200 μ. περίπου Β. Α. τοῦ χωριοῦ Ἀραπόλακκα τῆς Κοινότητος Κυνηγοῦ Πύλου Μεσσηνίας, σὲ ὑψόμετρο 130 μ. (Α. Σ. Μ., 6515).

Προσπέλαση : Τὸ χωριὸ Ἀραπόλακκα συνδέεται μὲ ἀμαξιτὸ χωματόστρωτο δρόμο 6 χλμ. μέχρι τὸ χωριὸ Καλλιθέα καὶ σὲ συνέχεια μὲ ἀσφαλτοστρωτο μέχρι τὴν Πύλο.

Περιοχὴ : Τὸ ἔδαφος ὅπου βρίσκεται τὸ βάραθρο εἶναι ἐπίπεδο καὶ καλλιεργημένο μὲ ἀμπελῶνες.

Θρύλοι—Παραδόσεις : Οἱ κάτοικοι διηγοῦνται ὅτι στὴν περιοχὴ τοῦ χωριοῦ εἶχαν στρατοπεδεύσει μαῦροι, οἱ ὁποῖοι ἀνήκᾳ στὸ στρατὸ τοῦ Ἰμπραήμ Πασᾶ. Αὐτοὶ δέχθησαν αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεση ἀπὸ τὸν Κόλλια (ἄρματωλὸ) καὶ τὰ παλληκάρια του, πὸν τοὺς ἀποδεκάτισαν.

Οἱ Ἕλληνες ἔρριξαν τὰ πτώματά τους στὸ βάραθρο. Ἀπὸ τότε τὸ χωριὸ δνομάστηκε «Ἀραπόλακκα» καὶ τὸ βάραθρο «Ἡ τρύπα τοῦ Ἀράπη».

Ἐνας ἄλλος θρύλος θέλει τὸ βάραθρο μὲ στοιχειό, «Στοιχειωμένο». Οἱ γέροι τοῦ χωριοῦ λένε ὅτι, ὅταν ἦταν παιδιὰ καὶ πῆγαιναν νὰ δέσουν τὰ ζῶα τους στὰ ἀλώνια δὲν περνοῦσαν κοντὰ ἀπ' τὸ βάραθρο γιὰ νὰ μὴ βγεῖ τὸ στοιχειό.

Ἱστορικό : Ἡ ἐξερεύνηση τοῦ βάραθρου ἔγινε ὕστερα ἀπὸ πρόταση πρὸς τὴν κ. Α. Πετροχειίλου, ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τοῦ νεοσύστατου Συλλόγου Ἀραπολακκέων «Ἐπαπαντῆ τοῦ Σωτήρος», ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε καὶ τὶς σχετικὲς δαπάνες.

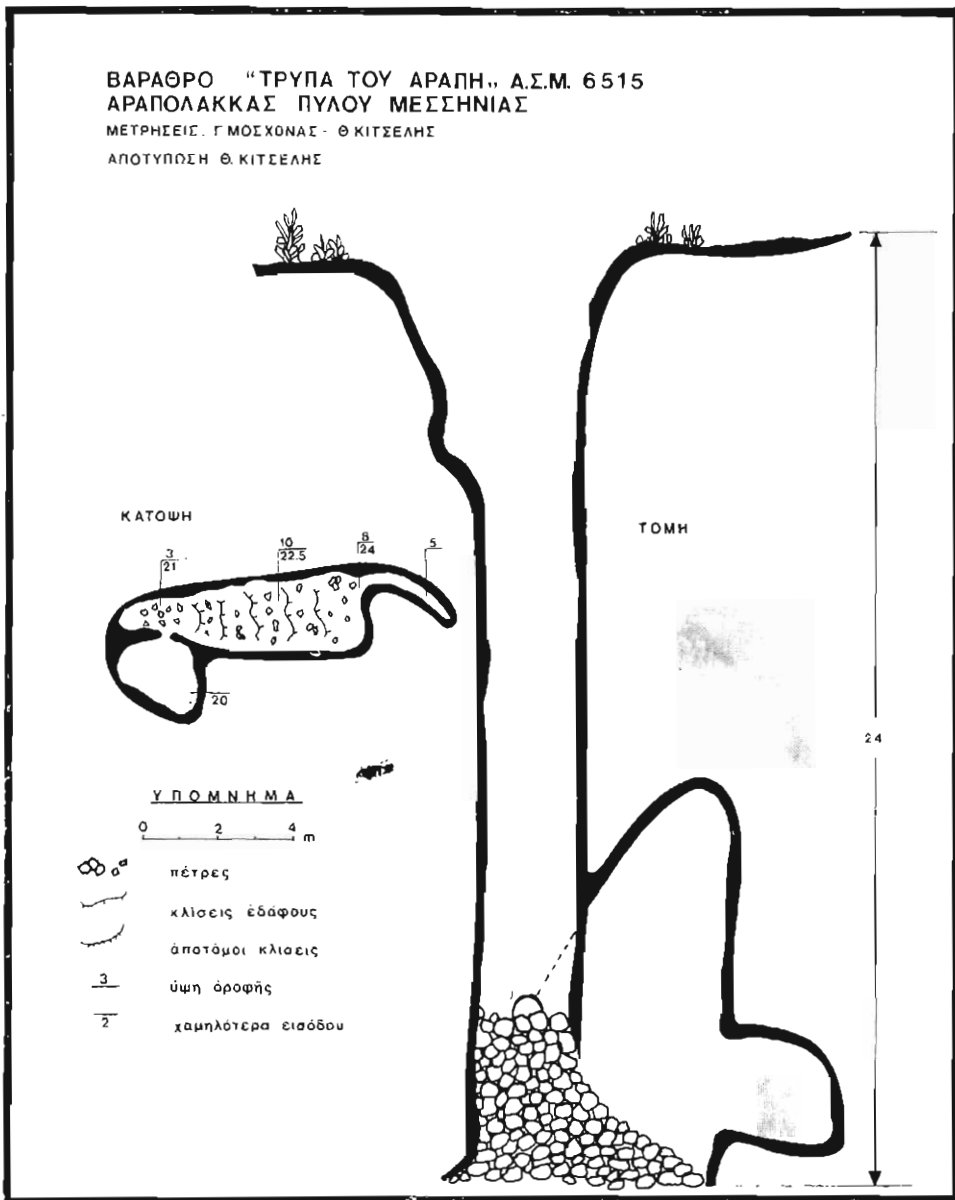
Ἡ ἐξερεύνηση ἔγινε τὸν Αὐγουστο τοῦ 1977 μὲ ἐντολὴ τῆς Ε. Σ. Ε.

Τὸ συνεργεῖο ἀποτελοῦσαν : Ἡ κ. Ἄννα Πετροχειίλου, ὑπεύθυνη, μὲ συνεργάτες τοὺς κ. κ. Γ. Μοσχονᾶ καὶ Θ. Κιτσέλη. Στὸ βάραθρο κατέβηκε καὶ ὁ κ. Κουφὸς ἀπὸ τὸ Σύλλογο Ἀραπολακκέων.

* Moschonas G. et Petrochilou A.—Gouffre «Troupa tou Arapi» Arapolakkas Pylos Messinia (Grèce).

Περιγραφή: Ἡ εἴσοδος τοῦ βαραθροῦ ἔχει διαστάσεις 6×4 μ. Τὸ βαραθρο συνεχῶς στενεύει πρὸς τὸ βάθος, καὶ μοιάζει μὲ χωνί.

Σὲ βάθος 5 μ. ἔχει διάμετρο 2 μ. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ σημεῖο ἡ ἀνεμόσκαλα αἰωρεῖται μέχρι τὸ πυθμῆνα του, ποὺ εἶναι σὲ βάθος 20 μέτρων.

Στά 9 μ. βάθος, υπάρχει πρὸς τὰ Νότια μικρὴ ἔσοχή. Τὸ δάπεδό του ἔχει διαστάσεις $2 \times 1,6$ μ. καὶ εἶναι καλυμμένο μὲ χώματα, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ στόμιό του.

Στὴ βάση τοῦ τοίχου του, ὑπάρχει μικρὴ πόρτα μὲ διαστάσεις: $0,4 \times 0,7$ μ. (πλάτος - ὕψος).

Ἀπὸ τὴν πόρτα περνᾶμε σὲ ἕνα θάλαμο μὲ σχῆμα ὠοειδές, μὲ διαστάσεις 6×2 μ. (μῆκος πλάτος) καὶ ὕψος ὀροφῆς ἀπὸ 3 — 6 μ.

Τὸ δάπεδο τοῦ θαλάμου καλύπτεται ἀπὸ πέτρες, ποὺ περ ὕσαν ἀπὸ τὴν εἴσοδο οἱ χωρικοί. (Τὸ πάχος τους εἶναι ἄγνωστο). Ἡ ὑψομετρικὴ διαφορὰ τοῦ δαπέδου, ἀπὸ τὴ πορτοῦλα ὡς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου εἶναι 4 μ.

Στὸ τέλος τοῦ δαπέδου τοῦ θαλάμου ὑπάρχει μικρὴ τρύπα, ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς πέτρες, ποὺ δείχνει ὅτι τὸ βάραθρο συνεχίζεται πρὸς τὰ κάτω, σὲ ἄγνωστο βάθος, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ εἰσχώρηση σ' αὐτὸ (πολὺ περιορισμένες διαστάσεις καὶ κίνδυνος νὰ ὑποχωρήσουν οἱ πέτρες).

Ἐπίσης στὸ τέλος τοῦ θαλάμου ὑπάρχει σὲ ὕψος 1 μ. ἔσοχή - σχισμὴ μὲ διαστάσεις $3 \times 0,4 \times 3$ μ. (μῆκος - πλάτος - ὕψος).

Στὸ δάπεδο τοῦ θαλάμου, μαζὶ μὲ τὶς πέτρες, ὑπάρχουν κόκκαλα ἀπὸ κατοικίδια ζῶα. (Εἰκ. 1 καὶ 1).

Εἰκ. 1. Ἡ εἴσοδος ἀπὸ τὸν πυθμένα πρὸς τὰ ἄνω.

Διαστάσεις: Τὸ ὀλικὸ —προσιτὸ— βάθος τοῦ βεράθρου εἶναι 24 μ. Τὸ δάπεδὸ του ἔχει ἔκταση 20 τετραγωνικὰ μέτρα.

Κλιματολογία. Ἡ θερμοκρασία τοῦ βεράθρου τὸν Αὐγούστου τοῦ 1977 ἦταν 16°C. Ἡ ὑγρασία του 57 %.

Βιοσπηλαιολογία: Διαπιστώθηκε ὄχι ζοῦν σ' αὐτὸ ἀράχνες καὶ νυχτερίδες.

Τουρισμός: Ἐξ αἰτίας τῆς μορφολογίας του καὶ τῆς ἔλλειψης διακόσμου δὲν παρουσιάζει τουριστικὸ ἐνδιαφέρον.

ΥΔΡΟΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (*)

Κατὰ τὴν ἐξερεύνηση τοῦ βεράθρου «Τρύπα τοῦ Ἀράπη», μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουμε ὅτι, σὲ ὁλόκληρη τὴ περιφέρεια τῆς Κοινότητος Κυνηγοῦ Πύλου Μεσσηνίας, στὴν ὁποία ὑπάγεται καὶ τὸ χωριὸ Ἀραπόλακκα, ὅπου βρίσκεται τὸ βεράθρο, ὑπάρχουν πολλὲς καταβόθρες.

Οἱ καταβόθρες εἶναι διανοιγμένες, κατὰ σειρά, μὲ κατεύθυνση ἀπὸ Ν. πρὸς Β. σὲ δύο παράλληλες κοιλάδες, ποὺ ἀνάμεσά τους παρεμβάλλεται λοφοσειρὰ μὲ τὴν ἴδια περίπου κατεύθυνση.

Στὶς πλαγιὲς τῆς λοφοσειρᾶς εἶναι χτισμένα ἀρκετὰ χωριά. Τὸ χωριὸ Ἀραπόλακκα βρίσκεται στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς λοφοσειρᾶς.

Στὰ Νότια τοῦ χωριοῦ, ἀνηφορικὰ τῆς κοιλάδας, σὲ ἀπόσταση 500 – 600 μ. περίπου, ὑπάρχουν δύο καταβόθρες «τοῦ Βελλῆ», ποὺ ἀπέχει ἢ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη 150 μ. περίπου. Τὸ ὄνομα τὸ πῆραν ἀπὸ τὴν ὁμώνυμη τοποθεσία.

Στὴν ἴδια γραμμὴ, πρὸς βορρᾶ καὶ σὲ χαμηλότερο ἐπίπεδο, βρίσκεται τὸ βεράθρο «Τρύπα τοῦ Ἀράπη» καὶ μικρὲς καταβόθρες. Ἐνδιάμεσα βρίσκεται πηγὰδι μὲ ἀφθονο νερό, ἀπ' ὅπου ὑδρεύονταν ἄλλοτε τὸ χωριὸ Ἀραπόλακκα. Σήμερα ὑπάρχει ἐγκατάσταση πηγαίου νεροῦ σὲ ὅλα τὰ σπίτια.

Ἀπὸ τὴ Δυτικὴ πλευρὰ τῆς λοσοφοσειρᾶς, ἡ κοιλάδα ποὺ διανοίγεται ἔχει ἐξελιχθεῖ σὲ ἐκτεταμένη πόλγη, καλλιερρημένη μὲ ἀμπέλια κυρίως, λαχανικὰ καὶ σιτηρὰ.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν αἰτία ἔχουν διανοιχθεῖ πολλὲς καταβόθρες, 10 περίπου, πάντα κατὰ σειρά καὶ μὲ κατεύθυνση ἀπὸ Ν. πρὸς Β.

Τὰ στόμάτια τους ἔχουν διαστάσεις 2×2 μ. περίπου. Ὑπάρχουν καὶ μεγαλύτερα. Ὅλα ὅμως εἶναι καλυμμένα μὲ φερτὰ ὑλικά: πέτρες, χῶματα, κλαδιά, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἐμποδίζουν τὴν ἀπορρόφηση τῶν ἀφθονων νερῶν, ποὺ πλημμυρίζουν τὴν περιοχὴ, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν βροχοπτώσεων, σὲ πολὺ μικρὸ χρονικὸ διάστημα. Κατὰ πληροφορίες τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, τὰ νερὰ ποὺ συσσωρεύονται καὶ ποὺ ἡ στάθμη τους ὑπερβαίνει συχνὰ τὸ ἓνα μέτρο ὕψους, ἐξαφανίζονται μετὰ ἀπὸ 2—3 ὥρες τὸ πολὺ.

(*) Ἀπὸ τὴν κ. Ἄννα Πετροχελίου.

Κατὰ μῆκος τοῦ χαμηλότατου σημείου τῆς πόλγης, ἀπὸ Ν. πρὸς Β, καὶ παράλληλα πρὸς τὶς καταβόθρες, ὑπάρχουν διανοιγμένα πηγάδια, πού τὰ νερά τους χρησιμοποιοῦνται γιὰ ἄρδευση τῶν τριγύρω κήπων. Τὰ περισσότερα διατηροῦν

Εἰκ. 2. Στολισμός στὰ τοιχώματα τοῦ βαράθρου.

πάντα τὴν ἴδια στάθμη νερῶν, μερικά ὅμως στερεοῦν κατὰ τὸ καλοκαίρι.

Στὴν ἴδια κατεύθυνση τῶν πόλγης, ἀλλὰ ἀρκετὰ χαμηλότερα, εἶναι ἡ τοποθεσία «Ξηριά» μέσα σὲ κοίτη μικροῦ ποταμοῦ, πού ἔχει νερὰ μόνο τὸ χειμῶνα.

Σ' αὐτὴ τὴ τοποθεσία ὑπάρχει ἐκκλησιούλα ἢ «Μεταμόρφωση τοῦ Σωτήρος». Τὸ καλοκαίρι στὸ ποτάμι διατηροῦνται νερὰ μόνο σὲ μιὰ φυσικὴ λεκάνη, ποὺ τὴν ὀνομάζουν «στέρνα», ὅπου καὶ ἡ ἐκκλησιούλα Ἡ στέρνα βρίσκεται στὴ βάση κατακόρυφου βράχου μὲ πολλὰ κοιλώματα καὶ μὲ ὕψος 200 μ. περίπου. Τὰ νερὰ τῆς διατηροῦν πάντα τὴν ἴδια στάθμη Σ' αὐτὸ τὸ ἡμεῖο ἀποθέτουν αἱ χωρικοὶ ὅ,τι ἐκβάλλουν τὸ χειμῶνα τὰ νερὰ ἀπὸ τὶς καταβόθρες.

Στὸ σημεῖο τῆς «στέρνας» καταλήγουν τὸ χειμῶνα καὶ τὰ νερὰ τοῦ χειμῶρου, ποὺ ξεκινᾷ ἀπὸ τὰ νότια τοῦ χωριοῦ Ἀραπόλακκα, γιὰ νὰ χυθοῦν σὲ συνέχειν, μαζὶ μὲ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ στὴ θάλασσα.

Στὴν ἴδια πάντα κατεύθυνση μὲ τὶς καταβόθρες καὶ σὲ ἀπόσταση 1000 μ. περίπου ἀπὸ τὴ «στέρνα» βρίσκεται ἡ τοποθεσία «Κάμπος Γιαλόβης» ὅπου ὑπάρχει ἐκβολὴ μὲ ἀρκετὰ νερὰ ὅλο τὸ χρόνο. Ὁ κάμπος Γιαλόβης βρίσκεται σὲ ἀπόσταση 600 μ. περίπου πρὶν ἀπὸ τὴ θάλασσα. Κατὰ πληροφορίες τῶν χωρικῶν, ὑπάρχει ἐκβολὴ νεροῦ, μὲ τὴν ἴδια κατεύθυνση, μέσα στὴ θάλασσα.

Ἀπὸ προσωπικὲς ἀντιλήψεις καὶ πληροφορίες ποὺ συγκεντρώσαμε, συμπεραίνουμε ὅτι, κάτω ἀπὸ τὴν πόλη, ὑπάρχει ἀξιόλογο ὑδρολογικὸ δίκτυο, ποὺ ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ συγκεντρῶνει ὅλα τὰ ἐπιφανειακὰ νερὰ ποὺ τὴν πλημμυρίζουν, ἀπὸ τὶς διανοιγμένες, κατὰ σειρὰ, καταβόθρες, σὲ πολὺ μικρὸ χρονικὸ διάστημα καὶ νὰ διατηρεῖ σὲ ὑπόγειες λεκάνες ἕνα ἀξιόλογο ποσοστὸ νερῶν, ποὺ τροφοδοτεῖ τὰ πηγὰδια. Ἐπίσης παρέχει ἕνα ποσὸ νερῶν μὲ υἰόγειους ὀχετοὺς, σὲ ἐκβολὲς καὶ τὰ ὑπόλοιπα, ἴσως τὰ περισσότερα, τὰ διοχετεύει στὴ θάλασσα.

Κατὰ τὴ γνώμη μας αὐτὰ τὰ ὑπόγεια νερὰ, ποὺ καταλήγουν στὴ θάλασσα, θὰ μπορούσαν νὰ ἀξιοποιηθοῦν γιὰ ἄρδευση καὶ ὑδρευση ὀλόκληρης τῆς πόλης, ὕστερα ἀπὸ μιὰ συστηματικὴ ὑδρογεωσπηλαιολογικὴ μελέτη, ποὺ ἂν ἐφαρμοσθεῖ, θὰ βοηθήσει στὴν ἐξύψωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου, τόσο τῶν κατοίκων τῶν τριγύρω χωριῶν, ὅσο καὶ ὀλόκληρης τῆς περιοχῆς.

R É S U M É

Le gouffre est situé dans la localité Trypa, à une distance de 200 m., N. E. du village Arapolakka de la communauté Kinigou - Pylos de Messinie, à une altitude 130 m.

Il s'agit d'une ancienne perte qui recevait les eaux de la région. Dans la même région on peut voir plusieurs pertes en activité.

Le gouffre a une verticale approchable profondeur de 24 m., et une section de 4 sur 6 m.

Au plus profond point s'ouvre une petite salle, 2 sur 6 m. de surface, et 3 à 6 m. de hauteur.

Des blocs de pierres, d'une épaisseur inconnue, couvrent le fond entier du gouffre et ne permettent pas de connaître sa profondeur réelle.